

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

כב.

עין משפט נר מצוה

קז א מ"י פ"י מהלכות
רוחא הלכה ט סג
עין ע"ז:
קח ב ג מ"י פ"י מהלכות
יטויה המורה ה"א:
קט ד מ"י פ"י מהלכות
טומאת זרעת ה"א:
סג לאוין סג:
ק"ה מ"י פ"ט מהלכות
כלי המקדש ה"י:
ק"ו ו מ"י פ"ט מהלכות
הלכה ג:
ק"ז ז מ"י פ"י מהלכות
פ"ו הלכה ב:
ק"ח ח מ"י פ"י מהלכות
מלכות הלכה ח:
ק"ט ט מ"י פ"ט מהלכות
כללם ה"א:
ק"י כ מ"י פ"י מהלכות
סנהדרין הלכה א
סג לאוין ק"ח:
ק"כ ל מ"י פ"ט מהלכות:

אלא הכא במאי עסקינן שבישלו בעצי הקדש. ואס תאמר לילקי משום הויד במעילה בזאורה וי"ל ללח חשיב אלא ללא דאיתנהו בפחות משה פרוטה:

מתקוף לה רב אושעיא וליחשוב נמי משום זורע בנחל איתן. קשה דהשתא (ו) פריך טובא (ט) (ופריך (ל) משיני מידי וזריך לומר (ס) דע"כ דתנא תנא ושייר ולעיל קאמר ללא תני תנא שמונה ואת אמרת תנא ושייר שמונה הר"ם (ל) דלמי לעיל דקמינ דאיכא תו מלקות משום י"ט היה לו למנותן בשמים אצל הכא יכול להיות ללא איירי תנא למיחשב כל הני גוויי דזורע בתנא איתן ומוסק את השם: **אמר ליה בגון דאמר שלא אחרוש בין בחור בין ביו"ט.** וקשה דאכתי לימא בללו וכן כדפריך פ"ג דשצועות (דף גז. ע"ג) גבי שלא לזכר נזילה ושמוטה דפריך מי איתא בללו וכן ואלוי י"ל דמשכחת לה בתן כגון עפר תיחוח דלית זה חיוצא מן המורה בלמותה מרישה:

שהרי גוף אחד (ו) ועשאו הכתוב ב' גופים. הקונטרס פירש כגרכסו ור"ת פירש צנין אחר כמין חומר דכתיב ציה כלצי וכאליה שם ב' מינין וצוה הפירוט מיושב הא דלמרי צצכרות (דף גז. ע"ג) תלתא לצי ואלי כמיני צו חד לכדכז יחוק ומד לכדרי (י"הושע) ופירוט הקונטרס לא תפרש למיילתייהו והשתא נימא (ו) הא דרצי יחוק ורצי (י"הושע ע"ג) הא **המנהיג בשור פסולי המוקדשים** צוקה. ודוקא אי מושך השור משוי בגופו אצל בלל המשכה אין לוקה בהנהגה דאס לאן כן לעולם לא יוכלו להנהיג שור פסולי המוקדשים ממקום אחר (ו):

הא **ועומד מדר סיני הוא א"ל כגון דאמר שבועה שלא אחרוש בין בחול בין ביו"ט דמגו דחלה עליה שבועה בחול חלה עליה נמי ביו"ט** (מ"י דאיתיה בשאליה לא קתני ולא (ו) והרי הקדש בבכור והרי נזיר בשמשון נזיר שמשון בר אישמווי למתים הוא אלא תנא איסור כולל לית ליה אמר רבי הושעיא (ב) המרביע שור פסולי המוקדשים לוקה שנים אמר רבי יצחק (ג) המנהיג בשור פסולי המוקדשים לוקה שהרי גוף אחד הוא ועשאו הכתוב כשני גופים: **מתני'** ככמה מלקין אותו ארבעים חסר אחת שנא' (ד) במספר ארבעים מנין (ה) שהוא סמוך לארבעים ר' יהודה אומר ארבעים שלימות הוא לוקה והיכן הוא לוקה את היתירה בין כתפיו (ו) אין אומדין אותו אלא במכות ראויות להשתלש אמדוהו לקבל ארבעים ולוקה מקצת ואמרו

משום הצערה. דאי הוה איהו מצעיר וחזירו מצטל הוה מריווהו חייבין דמצעיר ומצטל אבות מלאכות אלמא מייחייב משום יו"ט שמים הצערה ובישול: ה"ג ואס איתא (ז) הצערה לא לחייב דהא איחייב ליה משום מצטל: **גיד הנשה של נזילה.** לוקה חף משום נזילה שאכל:

שגש על זישולו. זישול גשר בחלז וזישול שלח לזורך יו"ט והצערה שלח לזורך ושמים על אכילתו אכילת גיד ואכילת גשר בחלז. ואס איתא דמפקת הצערה ומעילת אכילת נזילה הוה איסור ג' על אכילתו: **ואזהרה עלי הקדש מהכא.** ואשריהם תשרפון באש לא תעשון כן לה' אלהיכם: **השמר בנגע הפרע.** ואמרין (שבת דף קנ"ג.) כקוץ בהרמו הכתוב מדבר והשמר הוא לא תעשה: **יילקי נמי.** כגון שהיו כלי מחרשה מעלי אשירה: **קוץ אילנות טובות.** צהליכמו: מי קא חייילא עליה. הא הוה ליה נשבע שלח יצטל המנוה ונפקא לן מלהרע או להיטיב בשצועות (דף ק"ה.) דאין זו שצוה: **מיגו דחייילא עליה שצוה נז'.** היינו איסור כולל. ואיסור מוסף כגון שצמחיה עממה נוסף איסור כגון אילו נוסף על היו"ט איסור ע"י שצוה זו וה"ל מוסף דומיא דאשת איש ונעשית חמותו דמוסף הוא דמעיקרא קיימא ליה בחנך והשתא קיימא ליה (ו) צסקילה א"י חלז דנותר מעיקרא קאי עליה צאיסור חלז והשתא אימוסף עליה איסור נזכר. ואיסור כולל היינו שאין איסור נוסף על החתיכה אלא כולל אחרים צאיסורא וצפי אלו עבדין הוא דבכתיב ליה ועל סף מ"ה ע"ב: (ז) דאיה המרביע ובי גוף אחד הוה ועשאו: (ח) תוב' מ"ה מתקוף ובי דהשתא דפריך טובא בפריך. י"ב כולמר אי"ב קשה מלי קא משוי עבדין י"ל דתלמודא ק"ל אשויטא דתנא ושייר כו': (ט) בא"ד וזריך לומר ע"כ ובי ולעיל קאמר א"ל תני תנא שמה וכו' ללא דמי דלעיל קתני שמה ומני י"ט. י"ב א"ע נמי' ש' הו"ש הו"ש ר"ק דימות דף ג ופ"ק דקדושין דף ק"ה (ו) ד"ה שהרי גוף א' הוה ועשאו וכו' כגירסתו. י"ב כולמר כפי שיטתו דעממה דפסולי המוקדשים על שני גופין דמקטו קדשים ומקטו חולין כמו שפ"י בחולין ד' קטו ע"ב: (י) בא"ד נימא דהוה דרי יתקן:

(א) (סנהדרין ט"ז.)
(ב) (שפעות כ"ד.) א (א [סס])
(ג) [הלכה משנה ריש פ"י]
(ד) מהלך סנהדרין כמח שפוט
הוא שזו טעמו וזריך להיות
סוכם את הארבעים ע"ל
אמר בגמ' וכן משמע
ומזכר צפי' רש"י וכן
במ"ג יבואו לשון המשנה
סוכם את הארבעים ע"ל
וגם כתיב בפרק מקטו ז'
כמז צפירי' המשנה מין
הסוכם מרגום ומזין לנכס'
סוכס לנעל א"ו'
(ה) [צמחום א'.] א (ו) רש"י
בשריפה (ז) [שופטים י"ד]
(ח) [בבבוקר: מהס לשמים]
(ט) [צ"ל ולחשוב ולא]
(י) [צ"ל הושעיא.] (ז) [וע"ע
מוס' חולין קטו: ד"ה צמחי].
(ז) [וע"ע מוס' שבת נד. ד"ה
המקן].

גליון הש"ס
רש"י ד"ה מינו דהייילא
(כו') בללה נמי לדרייה.
לדיה [למייבה] כ"ל'
מחו י"ב מ"ה סף מ"י
תוב' ד"ה מתקוף ובי
דלא דמי. ע"ה זה מ"ה דף
ל' ע"ב מוס' ד"ה וללך:

הגהות הב"ח
(א) גמ' משום הצערה לא
ליחייב דהא: (ב) רש"י
ד"ה ה"ג ואס איתא. י"ב
לומר ל"ג אהצירה לא
לחייב הואיל דחזי ליה
לנזכרו כגדגס צסקפריס
ובפי אלו עבדין הוא
דבכתיב ליה ועל סף מ"ה
ע"ב: (ג) דאיה המרביע
ובי גוף אחד הוה ועשאו:
(ד) תוב' מ"ה מתקוף ובי
דהשתא דפריך טובא
בפריך. י"ב כולמר אי"ב
קשה מלי קא משוי עבדין
י"ל דתלמודא ק"ל אשויטא
דתנא ושייר כו':

זור שמשון בר עמויי למתים הוא. כלום חסור הוא לעיטורא למתים אדס שמוצב מירתו ע"י מלאך הא אמרינן צמס' מזר (דף ק"ד.) שמשון הותר ליטמא למתים וצפי לאפוקי מהאי קרא' ויך תאה ותמשים (ו) ופריך ליה אימא דשיניהו גוססין אלא גמרא. ואית דמפרשי מזר שמשון מזר מן הצטן וקשיא לן ההיא נמי שהיא איתיה שיהא אצוי יכול לישאל עליו ואפילו מת אצוי בשאלה מיהא הוה ההיא שעתא: **המרביע שור פסולי המוקדשין.** שפדה אפילו על מינו לוקה שהרי גוף אחד (א) ועשאו הכתוב שני גופין דמורת חולין ומורת קדשים יש עליו מורת חולין שמונת צאכילה מחוץ לפתח אהל מועד כאליו לא הוקדש מעולם ומורת קדשים שאסור בגיזה ועבודה כדלמרינן צסקפי [ראה י"ז טו] צכל אות פכשן תוצח ואלתל צשר (דברים י"ג) צמה הכתוב מדבר אס צצשר תאוה הרי ככר אמור כי ייחסי' ה' אלהיך את גבולך וגו' כי תאוה נפסקן וגו' אס צאכילת קדשים הרי ככר אמור כי אס צצמקוס וגו' אס תעלה וגו' הא אין הכתוב מדבר אלא צפסולי המוקדשין שפדו תוצח ולא גיזה דאסור בגיזה ועבודה צשר ולא חלז ואלתל ולא ללכצן ואלך אסור להרביעו אפי' עס מינו משום כלאים שמרביע חולין על קדשים על חולין וכן צמנהיג אפילו מנהיג עס מינו ואפילו מנהיגו צפני עצמו חולין וקדשים הוא ומייצ משום כלאים דמרישה דהוא עצמו כלאים שעשון הכתוב שני גופין. ולא שמעתי ראהי מנגל דחולין וקדשים כלאים זה צוה ודבר תימנה הוא: **מתני'** שאמר צמספר ארבעים והפילו השופט והכחו לפניו כדי רשעתו צמספר (דברים כה) וסמין ליה ארבעים יכנו ודרשינן כמאן דכתיב צמספר ארבעים מנין שהוא סוכס את הארבעים דמפרש צמג' דמדלח כתיב יכנו ארבעים צמספר אלא צמספר ארבעים יכנו שמעינן דהכי קאמר מנין הסוכס הארבעים חצוין המשלים סוכס של ארבעים שגורס לקרות אחריו ארבעים והיינו שלשים ותשע: **ראויוס להשפוט.** צממרא מפרש:

תורה אור השלם
1. ולא ידבק בידך
מאיזהו מן החרם למען
ישבו: ב' מהר"ן אפ"ו ונתן
לך דרמנים ורחמך
וירבה כאשר נשבע
לכלם ה"א:
2. ולא תביא תועבה אל
בירך וקייית חרם כמורה
שקץ תשקצו ותעב
תתעבבו מן החרם הוא:
דברים ז' כו
3. ונתעבתם את מנחותם
ושברתם את מצבתם
ואשריהם תשרפון באש
ותפסלי אלהיהם תגדעון
ואבדתם את שקם מן
התקום ההוא:
דברים י"ב ג
4. לא תעשון כן ללך
אלהיכם: דברים י"ד כ'
5. והורדו זקני העיר
ההוא את העגלה אל
נחל איתן אשר לא יעבד
בו ולא יזרע ויערפו שם
את העגלה בנחל:
דברים כ"ד
6. השמר בנגע הפרעת
לשור מאד ולעשות
בכל אשר יורו איתכם
הבחינים הלקים כאשר
צויתם ושמור לעשות:
דברים כ"ח
7. בטבעת הארץ ידו:
הבדים לא יסרו ממנו:
שמות כ"ה טו
8. וירכסו את החושן
משבעתו ואל טבעת
ואפרו בפחיל תכלת
לדיות על חשב האפרו
ולא יזח החושן מעל
האפרו: שמות כ"ח כ"ב
9. כי תצור אל עיר ימים
רבים להלחם עליה
לתפשה לא תשחית את
עצה לנחך עליו גרון כי
ממנו תאכל ואתו לא
תברח פי האדם עץ
השדה לבא מפקין
במצור: דברים כ"ט כ'
10. ויהי אם כן הבת
הרשע והפילו השפט
והבדו לפניו כדי רשעתו
במספר: ארבעים יכנו
לא יסוף מן יסוף להבחו
על אלה מבה רבך
ונקלה אדריך לעיניך:
דברים כ"ב-ג

המוקדשין. שפדה אפילו על מינו לוקה שהרי גוף אחד (א) ועשאו הכתוב שני גופין דמורת חולין ומורת קדשים יש עליו מורת חולין שמונת צאכילה מחוץ לפתח אהל מועד כאליו לא הוקדש מעולם ומורת קדשים שאסור בגיזה ועבודה כדלמרינן צסקפי [ראה י"ז טו] צכל אות פכשן תוצח ואלתל צשר (דברים י"ג) צמה הכתוב מדבר אס צצשר תאוה הרי ככר אמור כי ייחסי' ה' אלהיך את גבולך וגו' כי תאוה נפסקן וגו' אס צאכילת קדשים הרי ככר אמור כי אס צצמקוס וגו' אס תעלה וגו' הא אין הכתוב מדבר אלא צפסולי המוקדשין שפדו תוצח ולא גיזה דאסור בגיזה ועבודה צשר ולא חלז ואלתל ולא ללכצן ואלך אסור להרביעו אפי' עס מינו משום כלאים שמרביע חולין על קדשים על חולין וכן צמנהיג אפילו מנהיג עס מינו ואפילו מנהיגו צפני עצמו חולין וקדשים הוא ומייצ משום כלאים דמרישה דהוא עצמו כלאים שעשון הכתוב שני גופין. ולא שמעתי ראהי מנגל דחולין וקדשים כלאים זה צוה ודבר תימנה הוא: **מתני'** שאמר צמספר ארבעים והפילו השופט והכחו לפניו כדי רשעתו צמספר (דברים כה) וסמין ליה ארבעים יכנו ודרשינן כמאן דכתיב צמספר ארבעים מנין שהוא סוכס את הארבעים דמפרש צמג' דמדלח כתיב יכנו ארבעים צמספר אלא צמספר ארבעים יכנו שמעינן דהכי קאמר מנין הסוכס הארבעים חצוין המשלים סוכס של ארבעים שגורס לקרות אחריו ארבעים והיינו שלשים ותשע: **ראויוס להשפוט.** צממרא מפרש:

מוסף רש"י
משום הצערה. מלאכה
לזורך, והצערה מלאכה
לנעמה וצטל מלאכה
לעלמו (פסחים ס"ז.) גיד
הנשה של נזילה. לוקה
על אכילתו משום נזילה
(שם.) שמים על אכילתו.
אזל גיד וזולל צפי בתנז,
ושלש על בשורו. משום
הצערה דיו"ט ומשום צטל
דיו"ט ומשום מצטל בשור
בתנז אפילו בחול (שם.)
דאיתיה בשאליה. לחס
למיה האיסור (שבועות כ"ד). והרי הקדש. שנה ע"י נזל נדריס יש להס שאלה (שם.) ראויות להשתלש. כגון י"ח או כ"א או כ"ב, שהיו מנין אותו שמי ידות מאחריו ואתם מלפניו ומקרא יליפין לה (ברכות י"א.).